

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Andreae Alciati Emblemata

Alciati, Andrea

Patavii, 1661

In garrulum & gulosum. Embelma XCVI.

[urn:nbn:de:bsz:31-127360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-127360)

lud proverbio dicitur: *Decipula murem cepit. Quasi dicatur, Lupus in foueam iu-* *cidit, aut aper in casses. Vide etiam ada-* *gium, Mus pieam gustans.*

In garrulum & gulosum.
EMBLEMA XCVI.

VOCe boat torua, pralargo est gutture, rostrum
Instar habet nasi, multiforisq; tuba.
Deformem rabulam, addictum ventriq; gulaq;
Signabit, volucer cum Truo pictus erit.

COMMENTARI I.

I. PINGITVR truo, avis aquatica, quae in qua piscium decem libras ingerit, & aqua vnam. Reddit facile quae ingurgitavit. Quidam aliquando praegravamine cecidit, & captus est, deglutierat enim parvulum puerum Aethiopem.

VIDETVR id tractum ex Clementis Alexandrini 2. Pedagogi cap. 1. cuius haec verba: τὸν τοῦν ἐγκοποῦσας τὴν κοιλίαν, τὸ ἰχθυὶ τὴν καλεμένην ἄνω τὰ μάλιστ' ἰκκός.

II.

Alca-
traç.

δικως. Qui enim in alio desolat, pisci qui asellus dicitur, maximè similis. Hunc ex piscium genere solum habere cor in vētre, in τῆ γαστρί, Athenus ex Aristotele tradit, quamobrem vocatur ab Epicharmo ἐκτραπυλόαρος, propter monstrificam ventris naturam. Ceterum Onocrotalus, qui & Truo dicitur, gutturis est amplissimi, & vocis clamosissima, ita ut ruditum asini dicas, & nasum habere instar tubæ. A vasta illa ingluvie Germanis dicitur *Kropfgans*. à latitudine verò rostri *Loeffelgans*. Austriaci ob absurdam & monstruosam à reliquo genere aucti speciem vocant *Obnuogel*, quasi sine pari.

Truo.

III. Boare.

VOCE boar] Translatio à bobus, quorum est boare. Prisci etiam dicebant Boire, ut est apud Pacuuiam in Medea Et Boiare; sed Boare vltatius, quod à Græco Βοῶν, clamo, derivatum videtur.

Torna] μεταφορᾷ ab aspectu ad vocem. Hanc autem vocem edere propriè est λαρυγγίζεν, ut est in proverbio; hoc est, nō naturali modo, sed dilatato guttore effundere immanem vocem. Quod vitij Demosthenes obiecit Aſehni.

λαρυγγίζεν.

Instar habet nasi] Festus ad hunc modum: Truo, aut onocrotalus, Cæcilius irridens magnitudinem nasi: Pro dij immortales, vnde prorepsit truo: Germ. Ein Nasenkönig.

Multiforiq; tubæ] Hoc epitheton malim tibijs quàm tubæ adiungere, ratione obuia.

Rabula.

Rabulan] Tametsi simpliciter pro causatum patrono exponat Nonius, Rabula tamen propriè est is, qui nimia verbositate, & rabie quadam in agendis patrocinijs viens, aures radit atq; percellit. Vnde ei nomen à radēdis auribus, vel à rabie, vel à raudi, id est, raucitate. Rava vox, rauca, inquit Festus, parumq; liquida, proximè canum laratum sonans: vnde & caudicus pugnaciter loquens, rabula. Galli vernacula lingua, nunquam nisi contumeliosè Chicanos appellant rabulas, fortè à verbo Græco κίχθισεν, corripere, offēdere, inuentum aliquod comparate ad decipiendum. Malim tamē à voce σικανοί. Siculorum enim gens querula, & controuersa natura. Germani quoq; non ineptè vocant *Zuwgedrescher*. & inter hos Brisgoi, *Plapparschecher*.

Ad dēctum ventriq; gulæq;] Is vnico verbo γλωσσογᾶστρο, vel γλωσσογᾶστρο appel-

latur à Iulio Polluce Onomastie. z.

ACCOMMODATVR in quosdā rabulas forenses, & (vt Aristorelis verbo vtar) γαστριμαργος, qui incondito suo clamore, importunaq; garrulitate celo mare conturbare apud quosdam videntur, cum tamē importuna sua loquacitate dent sine mente sonum; quippe qui omnia referant ad ingluuiem: quibus deniq; vt (dicerio vulgato notantur) omnia sunt lingua & podex. Id genus homines, quōd in dicēdā nemini cedere videantur, ab imperita multitudine plurimi fiunt, quos tamen probi viti doctiq; fastidiunt. Vnde Cicero de Oratore: Non enim declamatore aliquem de lucto, aut rabulam de foro, sed doctissimum & perfectissimum quarimus oratorem. Idem Cicero eodem libro 1. de Oratore: Quasi rabulæ, qui sibi disertū non videntur, nisi quonia tumultu & vociferatione concusserint Idem Cicero ibidem: Non enim caudicū nescio quem, neq; proclamatorem, aut rabulā hoc sermone nostro conquirimus. Inter hos qui clamosissimus est putatur alios iudicio & doctrina antestare, dum causam, quam defendit, à iudice contendit extorquere. Hinc non immerito seuisissima experientur verborum flagella. Rabulam enim Ammianus appellat litium confarcinatorem, Cato vitiligatorem, Sallustius caning facundiæ exercitum, Iurifconsultum concinnatorem, I. g. ff. de off. proconf. Apuleio est hirudo forensis, γλωσσογᾶστρο Aristophani, κόπις, Euripidi, quod lingua eorū ceu mucro penetrat, alijs, vt Comicis δικολύκτης, & διδύκων, φιλῆταιος, βῶσσοπτεροῦδρα, αῤυσκατοῦ, σycophanta, & Demosthen. περιερίμμα τῆς ἀγορᾶς, Iulio Polluci δικόρρατος, sic enim ille genus hoc hominum describit: δικόρρατος, δικέγραφος, λέγων ἐπὶ χρεῖματι, μηδὲν ῥῆμα ποσῆκα εἰπῶν, μὴ δὲ φθεγγόμενος, σφῶς χάριτι λέγων, σφῶς ἠδὲ νῆν δὲ μνηγορῶν, id est, Calumniator, litium conceptor, litium consutor, pecunia causa loquens, nullum verbum gratis proficiens, pro mercede verba faciens, ad gratiam alicens, ad voluptatē concientes habens. Seneca in ludo Claudij eos appellat Venale genus. Et Apuleius lib. 10. Capita vilissima dicit, forensia pecora, & togatos vultures. Et de his Plautus Persa:

IV. Onocrotalus quid referat.

Rabulanū agnomina.

Etiamsi nihil est litium, lites ferunt.

Huc etiam facere videtur illud quod Di-

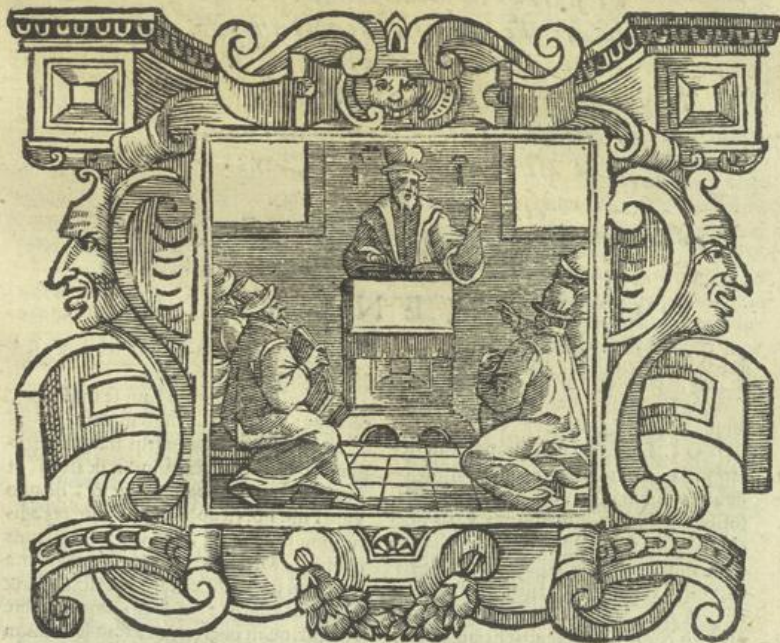
uus

nus Hieronymus ait, eos lyncibus & leonibus crudeliores, qui ore rabido deuorēt. Quin & castus scriptor, Columella, præfatione librorū de re rustica: Olim, ait, sine rabulis beatas fuisse vrbes: sed maximo quodam malo, contra maiorum morem repertum ac edēctsum in ipso foro latrocinium. Plinius Secund. lib. 2. epist. 3. Nos qui in foro vetis litib. ac iurgijs quotidie terimur, multum malitig, quāquam nolentes addiscimus. Symmachus de Iuliano familiari suo lib. 1. epist. 37. Scis in illo forēsi puluere quā rara sit copia, cognitio fandi oris, & boni pectoris, dum aut modestū

ingenium verecundia contrahat, aut succelsu eloquēs insolescat. Laetius Anachar sīde, ἀγορὰν εἶναι ὀρισμένον τόπον εἰς τὸ ἀλλήλους ἀπατᾶν. forū niebat destinatum locum ad inuicem fallendum. Egre giè Constantinus magnus, qui litum circuitus amputauit, in Cod. de formul. & impett. sublat. cuius legis videtur meminisse Nazarius panegyrico: Nonne leges, ait, ingerendis virtutibus, & vitijs fugiendis constituta, veterum caliginosa ambages rescisse, cupidēq; simplicitatis laqueos præciderunt? Sed celsio, ne in me ipsūm rabulas concitem.

Doctorum agnomina.

EMBLEMA XCVII.

MORIS vetustū est, aliqua professoribus
 Super adijci agnomina.
 Faciles apertosq; explicans tantūm locos,
 Canon vocatur Curtius.